

Suomenlinnan vankilakilpailu

Uusien majoitusrakennusten suppea kutsukilpailu

13.8.-10.9.2010

SUOMENLINNAN HOITOKUNTA

Suomenlinnan vankilan suunnittelukilpailu

UUSIEN MAJOITUSRAKENNUSTEN
SUPPEA KUTSUKILPAILU

13.8.-10.9.2010

Julkaisija: Suomenlinnan hoitokunta
Tekijät: Heikki Lahdenmäki, Tiina Koskenniemi, Pekka Nevalainen
ISBN: 978-951-9437-378
Paino: Multiprint Oy, Helsinki 2010
Painosmäärä: 70 kpl
Helsinki 2010

SISÄLLYSLUETTELO

1.	TIIVISTELMÄ	4
	Heikki Lahdenmäki	
2.	KILPAILUOHJELMA	6
	Sisällysluettelo	6
	Kilpailukutsu	7
	Kilpailutekniset tiedot	8
	Kilpailutehtävä	9
	Kilpailuasiakirjojen laadintaohjeet	14
3.	HISTORIASELVITYKSEN LYHENNELMÄ	17
	Tiina Koskenniemi	
4.	ARVOSTELUPÖYTÄKIRJA	20
	Johdanto	20
	Yleisarvio kilpailun tuloksesta	20
	Ehdotuskohtainen arvostelu	
	“MORCERF”	21
	“V-TYYLI”	22
	“BOSESSA”	22
	“TAIVAS ON SININEN”	22
	“JAILHOUSE ON THE ROCK”	23
5.	KILPAILUEHDOTUKSET	24
	“JAILHOUSE ON THE ROCK”	24-27
	“MORCERF”	28-32
	“BOSESSA”	33-36
	“TAIVAS ON SININEN”	37-41
	“V-TYYLI”	42-46

TIIVISTELMÄ

Heikki Lahdenmäki

Suomenlinnan hoitokunta järjesti yhdessä Etelä-Suomen Rikosseuraamusalueen kanssa Suomenlinnan vankilan suunnittelukilpailun. Tarkoituksena oli löytää Suomenlinnan vaativaan ympäristöön soveltuva korkealaatuinen uudisrakennusratkaisu 1970- ja 1980-luvulta peräisin olevien kevytrakenteisten parakkien tilalle.

Kilpailun tuomariston muodosti Suomenlinnan hoitokunnan, Suomenlinnan vankilan ja Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston edustajat sekä kilpailijoiden valitsema puolueeton ammattijäsen.

Kilpailu järjestettiin ns. suppeana suunnittelukilpailuna ja julkisten hankintojen rajoitettua hankintamenettelyä noudattaen. Kilpailusta ilmoitettiin julkisten hankintojen ilmoituskanavalla (HILMA) 6.5.2010. Osallistumishakemuksen jätti 33 toimistoa, joista tuomaristo kutsui kilpailuun referenssien perusteella viisi toimistoa. Kilpailijoille järjestettiin elokuun alussa kilpailualueen ja –tehtävän esittelytilaisuus. Aikaa ehdotusten tekemiselle oli noin viisi viikkoa. Ehdotukset oli esiteltävä enintään kolmella A3-arkilla. Kaikki osallistujat jättivät hyväksytyn ehdotuksen, josta maksettiin suppean suunnittelukilpailun periaatteiden mukainen palkkio.

Tuomaristo asetti yksimielisesti ensimmäiselle sijalle ehdotuksen ”Jailhouse on the rock”. Tuomaristo sai Museovirastolta myönteisen lausunnon ehdotuksesta ennen lopullisen ratkaisun tekemistä. Nimikuoren avaamisen jälkeen voittaneen ehdotuksen tekijäksi paljastui Kari Järvinen ja Merja Nieminen, arkkitehdit SAFA. Kunniamaininnan tuomaristo antoi ehdotukselle ”Morcerf”, jonka tekijä on LPR-arkkitehdit oy.

Voittanut ehdotus täytti arkkitehtoniset ja toiminnalliset tavoitteet parhaiten. Rakennukset muodostavat uuden kiinnostavan kerrostuman Suomenlinnan ennestään kerrokselliseen rakennuskantaan alistuen kuitenkin sopivan nöyrästi ympäristöön.

Tässä julkaisussa esitellään kilpailuohjelma, kilpailualueen historiaa, arvostelupöytäkirja ja kilpailun tulos. Voittaneen ja kunniamaininnan saaneen ehdotuksen jälkeen ehdotukset eivät ole paremmuusjärjestyksessä.

Heikki Lahdenmäki,
Suomenlinnan hoitokunta,
Suunnittelupäällikkö
Palkintolautakunnan puheenjohtaja

1.	Kilpailukutsu	3
1.1	Kilpailun toimeenpanija, tarkoitus ja luonne	3
1.2	Osanottajat	3
1.3	Palkkiot	4
1.4	Palkintolautakunta	4
1.5	Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen	4
1.6	Kilpailuasiakirjojen luovutus ja käyttö	4
1.7	Kilpailuaika	4
2.	Kilpailutekniset tiedot	5
2.1	Ohjelma-asiakirjat	5
2.2	Kilpailua koskevat kysymykset ja lisäohjeet	5
2.3	Kilpailun ratkaiseminen, tulosten julkistaminen ja näytteillepano	5
2.4	Jatkotoimenpiteet	5
2.5	Kilpailuehdotusten käyttöoikeus	5
2.6	Kilpailuehdotusten palautus	5
2.7	Kilpailuehdotusten lukumäärä	5
3.	Kilpailutehtävä	6
3.1	Kilpailutehtävän tausta	6
3.2	Kilpailualue ja lähiympäristö	6
3.3	Kaavaluonnos ja sen noudattaminen	6
3.3.1	Kaavaluonnos	6
3.3.2	Kaavaluonnoksen noudattaminen kilpailuehdotusta laadittaessa	7
3.4	Kilpailun tavoitteet	7
3.5	Suunnitteluohjeet	7
3.5.1	Kaupunkikuva	7
3.5.2	Alueen suunnittelu	7
3.5.3	Rakennukset	8
3.5.4	Tilat	8
3.5.5	Liikenne	8
3.5.6	Tekniset ratkaisut	8
3.6	Tilaohjelma	8
3.6.1	Yleistä	8
3.6.2	Majoitustilat	8
3.6.3	Keittiötilat	8
3.6.4	Vaate- ja jalkinesäilytys	9
3.6.5	WC- ja peseytymistilat	9
3.6.6	Vaatehuolto ja siivoustilat	9
3.6.7	Oleskelutilat	9
3.6.8	Ryhmätila	9
3.6.9	Tekniset tilat	9
3.7	Huonetilaohjelma	9
3.8	Toteutettavuus.	9
3.9	Hankkeen aikataulu	10
3.10	Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet	10
4.	Kilpailuasiakirjojen laadintaohjeet	11
4.1	Vaaditut asiakirjat ja esitystapa	11
4.1.1	Asemapiirros 1:1000	11
4.1.2	Pohjapiirrokset 1:200	11
4.1.3	Julkisivut ja leikkaukset 1:200	11
4.1.4	Esimerkkejä eri asuinhuonetyypeistä 1:50	11
4.1.5	Julkisivuyhdistelmä 1:400	11
4.1.6	Selostus	11
4.1.7	Esitystapa	11
4.1.8	PDF-dokumentit	11
4.1.9	Suunnittelutarjous	11
4.2	Kilpailusalaisuus	12
4.3	Kilpailuehdotusten sisäänjätto	12

Suomenlinnan vankilan suunnittelukilpailu

UUSIEN MAJOITUSRAKENNUSTEN SUPPEA KUTSUKILPAILU
KILPAILUOHJELMA 13.8.-10.9.2010

1. KILPAILUKUTSU

1.1 Kilpailun toimeenpanija, tarkoitus ja luonne

Kilpailun järjestää Suomenlinnan hoitokunta. Kilpailu järjestetään suppeana kutsukilpailuna. Kilpailun tarkoituksena on löytää Suomenlinnan vankilan uusille majoitusrakennuksille Suomenlinnan historialliseen miljööseen soveltuva luonne ja rakennustekniikka.

1.2 Osanottajat

Suunnittelua koskeva hankintailmoitus on julkaistu hankintalainsäädännön edellyttämällä tavalla HILMA:ssa 6.5.2010 numerolla 2010-012918. Osallistumishakemusten määräaika oli 1.6.2010, johon mennessä saapui 33 hakemusta.

Kilpailuun on kutsuttu osallistumaan seuraavat työryhmät:

ARK-house arkkitehdit Oy

Arkkitehtitoimisto Häkli Ky

Arkkitehtitoimisto Tuomo Siitonen Oy

LPR arkkitehdit Oy

Kari Järvinen ja Merja Nieminen, arkkitehdit SAFA

1.3 Palkkiot

Kaikille hyväksytyn ehdotuksen jättäneille maksetaan 8 066 € suuruinen palkkio (sis.alv 23%). Palkkiot ovat yhteensä 40 330 € (sis.alv 23%). Palkkiot maksetaan Suomen Arkkitehtiliiton kautta, joka pidättää 10% kilpailijoiden nimeämän palkintolautakunnan jäsenen palkkiota ja SAFA:n kuluja varten.

1.4 Palkintolautakunta

Kilpailuehdotusten arvioinnin suorittaa palkintolautakunta. Palkintolautakuntaan kuuluvat: Suomenlinnan hoitokunnan edustajana: Heikki Lahdenmäki, suunnittelupäällikkö, arkkitehti SAFA, palkintolautakunnan puheenjohtaja. Tiina Koskeniemi, arkkitehti SAFA Suomenlinnan vankilan edustajana: Sinikka Saarela, vankilanjohtaja Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston edustajana: Janne Prokkola, arkkitehti SAFA kilpailijoiden nimeämänä puolueettomana ammattijäsenenä: Mikko Heikkinen, arkkitehti SAFA Palkintolautakunnan sihteerinä ja kilpailijoiden yhdyshenkilönä toimii järjestäjän nimeämänä arkkitehti Mervi Savolainen, ISS Proko Oy. Palkintolautakunta voi myös kuulla tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita, kuten esim. Mu-

seoviraston edustajaa ja kustannusasiantuntijaa.

1.5 Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen

Järjestäjän edustajat, palkintolautakunta ja Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kilpailusihteeri ovat hyväksyneet kilpailuohjelman liitteineen.

Kilpailussa noudatetaan kilpailuohjelmaa ja SAFA:n kilpailusääntöjä (www.safa.fi).

1.6 Kilpailuasiakirjojen luovutus ja käyttö

Kilpailuohjelma toimitetaan kilpailijoille sähköisessä muodossa.

Kilpailijoilla on oikeus käyttää liitteenä olevaa kartta- ja kuva-aineistoa ainoastaan kilpailuehdotuksen laatimiseen. Osittainenkin käyttö muuhun tarkoitukseen on kielletty.

1.7 Kilpailuaika

Kilpailu alkaa 13.8.2010 ja päättyy 10.9.2010.

2. KILPAILUTEKNISET TIEDOT

2.1 Ohjelma-asiakirjat

Kilpailun ohjelma-asiakirjat ovat tämä kilpailuohjelma sekä seuraavat liitteet:

1. asemapiirros, nykytilanne 1:1000 (DWG, PDF).
Tiedosto sisältää kunnallisteknisen verkoston sekä purettavat rakennukset omilla tasoillaan
- 1 pohjatutkimus (PDF)
- 2 Suomenlinnan vankilan historiaselvitys, lyhennelmä (PDF)
- 3 Suomenlinnan asemakaavaluonnos (PDF)
- 4 julkisivuyhdistelmä 1:400 (DWG, PDF)
- 5 ilmakuvia alueesta (JPG)
- 6 maastomittaustiedot (DWG)

2.2 Kilpailua koskevat kysymykset ja lisäohjeet

Kilpailijoilla on mahdollisuus pyytää ohjelmaa koskevia selvityksiä ja lisätietoja. Kysymykset tulee tehdä kirjallisena nimimerkillä varustettuna, osoittaa palkintolautakunnalle ja lähettää sähköpostitse palkintolautakunnan sihteerille 23.8.2010 klo 12.00 mennessä seuraavaan osoitteeseen: mervi.savolainen@iss.fi

Otsikkoriville tulee liittää viite ”Suomenlinnan vankilakilpailu”.

Kysymykset ja vastaukset toimitetaan kaikille kilpailijoille viimeistään 30.8.2010.

2.3 Kilpailun ratkaiseminen, tulosten julkistaminen ja näytteillepano

Kilpailutulos pyritään ratkaisemaan ja tulos julkistamaan lokakuun 2010 aikana. Kilpailun tuloksesta annetaan välittömästi tieto kaikille ehdotusten tekijöille.

Ehdotukset ja palkintolautakunnan pöytäkirja, jossa kukin työ on arvosteltu, asetetaan näytteille kilpailun tultua ratkaistuksi.

2.4 Jatkotoimenpiteet

Palkintolautakunta antaa suosituksen jatkotoimenpiteeksi kilpailun tuloksen perusteella.

2.5 Kilpailuehdotusten käyttöoikeus

Kilpailun järjestäjällä on omistusoikeus kilpailuehdotuksiin. Tekijänoikeudet jäävät ehdotuksen

laatijoille. Kilpailun järjestäjällä ja toimeksiannon saaneella suunnittelijalla on oikeus käyttää hyväkseen muiden ehdotusten aiheita ja ideoita tekijänoikeuslain mukaisesti.

2.6 Kilpailuehdotusten palautus

Kilpailuehdotuksia ei palauteta.

2.7 Kilpailuehdotusten lukumäärä

Kukin osanottaja voi jättää vain yhden kilpailuehdotuksen.

3. KILPAILUTEHTÄVÄ

3.1 Kilpailutehtävän tausta

Suomenlinnan vankilan (ent. työsiirtolan) nykyiset majoitusrakennukset on rakennettu 1970- ja 80-luvulla tilapäisinä kevytrakenteisina parakkeina. Rakennukset ovat tulleet elinkaarensa päähän. Rakennukset on tarkoitus korvata uudisrakennuksilla.

Suomenlinnan vankila kuuluu hallinnollisesti Etelä-Suomen rikosseuraamusalueeseen. Vankila on perustettu v. 1971 Suomenlinnan peruskorjaus- ja entisöintitöitä varten. Valtaosa Suomenlinnan vankilan vangeista osallistuu päivittäin Suomenlinnan kulttuurihistoriallisten kohteiden rakennus-, kivi- ja kunnossapitotöihin.

3.2 Kilpailualue ja lähiympäristö

Suomenlinnan vankila sijaitsee Suomenlinnan Ison Mustasaaren itäosassa. Vankilan käytössä on alue, jota rajaavat idässä rantaviiva, etelässä Sarvilinna Hessenstein, lännessä rakennus C 86 ja pohjoisessa yksityiselle asuinrakennukselle C 88 vuokrattu maa-alue. Kevytrakenteisten majoitus-, päivystys- ja ruokalarakennusten lisäksi on vankilan käytössä kaksi venäläiseltä ajalta peräisin olevaa tiilirakennusta. Rakennus C 86 on nykyisin päivystys- ja toimistokäytössä. Syksyllä 2010 käynnistytyn uuden päivystysrakennuksen (C 95) valmistuttua C 86 jää toimistokäyttöön. Rakennuksessa C 91 on toimistotiloja ja kuntosali.

Vangit käyttävät Ison Mustan rantavarustuksen sisäpuolelle jäävää aluetta vapaa-ajan viettoon. Sarvilinna Hessensteinin piha on vangeilta ja yleisöltä suljettua aluetta. Hessensteinissa on työhuoneita ja partiolaisten kerhotiloja, joihin kuljetaan etelänpuoleisen portin kautta. Vankila-alueen länsipuolella olevat kerrostalot C 82 ja C 83 ovat asuinkäytössä.

Lähimpänä Sarvilinna Hessensteinia ovat majoitusrakennukset C 102, C 103, C 104 ja C 109 on tarkoitus pitkällä tähtäimellä purkaa, kun vankilakäyttö mahdollisesti joskus päättyy. Siinä vaiheessa Ison Mustasaaren itäranta voidaan avata yleisölle. Alueella sijaitsee mm. makean veden keräilyjärjestelmä hiekkasuodattamiseen ja ns. Kirsikkapuisto.

3.3 Kaavaluonnos ja sen noudattaminen

3.3.1 Kaavaluonnos

Suomenlinnan alueella ei ole asemakaavaa. Sen laadinta on käynnissä Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastossa. Kaavaluonnos hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa jatko-suunnittelun pohjaksi 7.5.2009. Suomenlinna on pääasiassa merkitty suojelualueeksi (S): Alue on maailmanperintöaluetta, muinaismuistoaluetta, valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä ja arvokasta maisema- aluetta. Lonna ja Pormestarinluoto eivät kuulu maailmanperintöalueeseen. Suomenlinnan suojelu ja valvonta kulttuurihistoriallisena muistomerkkinä kuuluu Museovirastolle (asetus 168/1989). Rakennusjäännökset sekä kulttuurikerrokset ovat muinaismuistolain rauhoittamia. Maahan kajoaminen edellyttää neuvotteluja Museoviraston kanssa. Alue on tarkoitus suojella rakennussuojelulain sekä valtion

kilpailualueen raja

omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen nojalla. Suojelumääräykset annetaan suojelupäätöksessä. Korjaustöiden sekä käyttötarkoituksen ja muiden muutosten suunnitelmista on neuvoteltava Museoviraston kanssa ennen rakennus- tai toimenpidelupaa koskevan päätöksen antamista. Alue on linnoitushistoriallisesti, kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakuvallisesti arvokas kokonaisuus, joka muodostuu toisiinsa limittyvistä saaristolunto-, linnoitus- ja kaupunkivyöhykkeistä. Ympäristöä tulee hoitaa niin, että kokonaisuuden arvo, linnoitusluonne, historiallinen kerroksellisuus ja luonnonarvot säilyvät. Alueella suoritettavien korjaustöiden tulee ottaa huomioon arkkitehtuurin ominaisluonne käytettävien rakennusmateriaalien ja työtapojen suhteen. Alueella tulee suosia perinteisiä korjausmenetelmiä. Väylästöjen rakenteissa on käytettävä alkuperäisiä vastaavia pinnoitteita.

Alue on myös merkitty UNESCO:n maailmanperintökohteeksi. Rakennusten rakennusoikeudet on kaavaluonnoksessa määritetty rakennusalueiden tarkkoina rajoina ja kerroslukuina. Kaavaan on osoitettu muutamia pysäköimispaikkoja. Veloitetta autopaikkojen osoittamiseen ei ole, vaan asukkaiden autopaikat on osoitettu mantereelle asukas-pysäköintipaikoille. Kaavassa vankila-alueen rakentaminen rajoittuu sarvilinna Hessensteinin eteläreunasta itään suuntautuvalle alueelle. Vesialtaat ja eteläinen Kirsikkapuisto ovat kaavaluonnoksen vankila-alueen ulkopuolella. Kaavaluonnoksessa kilpailualue on merkitty vankila-alueeksi (yvk). Kaavaluonnosta tullaan muuttamaan suunnittelun edetessä ja lopullinen kaava tullaan laatimaan toteutettavan ratkaisun mukaan.

3.3.2 Kaavaluonnoksen noudattaminen kilpailuehdotusta laadittaessa

Suojelumerkintää (S) on noudatettava. Rakennusaloja ei tarvitse noudattaa. Suunnitteluohjeissa on tarkemmat kuvaukset rakennuskannan nykytilanteesta sekä suojeltavista ja säilytettävistä uusista rakennuksista. Rakentamisen on pysyttävä kaavaluonnoksen vankila-alueella.

asemapiirustus

3.4 Kilpailun tavoitteet

Kilpailun tavoitteena on löytää uudisrakennuksiin luonne ja rakennustekniikka, joka parhaiten soveltuu Suomenlinnan historialliseen miljööseen.

Kilpailun avulla pyritään löytämään Suomenlinnan historialliseen miljööseen soveltuvia arkkitehtonisesti korkealaatuisia uusia ratkaisuja sekä kehittämään hyvää ja kestävää rakennettua ympäristöä.

Rakennusten toteuttamiskelpoisuuteen ja taloudellisuuteen kiinnitetään arvostelussa erityistä huomiota. Vankila toimii rakennusten toteuttamisen ajan, mutta paikkamäärän supistaminen tilapäisesti on mahdollista. Majoitusrakennusten rakentaminen tulee tapahtumaan vaihteittain useammassa vaiheessa.

3.5 Suunnitteluohjeet

3.5.1 Kaupunkikuva

Suomenlinnan historiallinen miljöö asettaa uudisrakennusten arkkitehtuurille rajoituksia. Uudisrakennusten tulee olla luonteeltaan linnoituksiin ja kasarmeille alistuvia.

3.5.2 Alueen suunnittelu

Suomenlinnan alue on muinaismuistoaluetta. Kilpailualueen maaperä on kallioista. Kallioiden louhimista tulee välttää. Alueella olevan rakennetun teknisen verkoston kaivantojen hyväksikäyttö mahdollisimman laajasti on suotavaa.

3.5.3 Rakennukset

Suomenlinnan rakentamisessa noudatetaan kestävän kehityksen periaatteita. Uudisrakennukset rakennetaan pysyviksi. Rakennusten käyttötarkoitus saattaa tulevaisuudessa muuttua. Tilojen muuntojoustavuuteen kiinnitetään arvostelussa huomiota.

3.5.4 Tilat

Rakennusten tilojen määrän ja mitoituksen sekä varustetason tulee noudattaa tilaohjelmaa ja palvella toiminnan vaatimuksia. Tilojen tulee olla kalustettavissa tilaohjelmassa esitetyn mukaisesti.

Suomenlinnan vankilaan ei sijoiteta liikuntaesteisiä vankeja. Majoitustilojen ei siten tarvitse lähtökohtaisesti täyttää esteettömyysvaatimuksia, mutta rakennusten käyttötarkoituksen mahdollisesti muuttuessa on tilojen tarvittaessa oltava muunneltavissa esteettömiksi.

3.5.5 Liikenne

Suomenlinnaa kehitetään valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan autottomana alueena. Suomenlinnan asukkaiden autopaikat on varattu mantereen puolelta (asukaspysäköinti). Kilpailualueelle ei tarvitse osoittaa autopaikkoja. Vankila-alueen kulkureittien tulee olla riittävän väljiä pelastustoimintaan ja koneellisesti tapahtuvaan lumen poistoon.

3.5.6 Tekniset ratkaisut

Alueen ja rakennusten teknisten ratkaisujen tulee olla myös ekologisesta näkökulmasta kestäviä ja niiden tulee tukea kohteen elinkaarikustannusten hallintaa.

3.6 Tilaohjelma

3.6.1 Yleistä

Suomenlinnan vankilan majoituskapasiteetti on mitoitettu 95 vangille. Suunnittelualueelle on sijoitettava yhteensä 40 majoitushuonetta. Majoitusrakennusten lukumäärä on kilpailijan ratkaistavissa siten, että rakennuskohtaisten aputilojen mitoitus ja rakennuspaikan antamat mahdollisuudet on otettu huomioon.

Kilpailutehtävän ulkopuolella ovat peruskorjattavat majoitusrakennukset C102, C103 ja C104 sekä vuonna 2008 rakennettu C109, joissa on kahden hengen huoneita.

3.6.2 Majoitustilat

Suunnittelukohteena olevat uudet majoitusrakennukset toteutetaan 8 m² kokoisilla yhden hengen huoneilla. Huoneen on täytettävä asuinhuoneelle lainsäädännössä asetetut vaatimukset. Majoitushuone on pystyttävä kalustamaan tarkoituksenmukaisesti. Minimikalustus käsittää sängyn 800x2000, työpöydän 600x1000, laatikosto/tv-tason 600x600, vaatekaapin 600x1000 ja tuolin.

3.6.3 Keittiötilat

Kunkin majoitusrakennuksen keittiötila suunnitellaan sellaiseksi, että vangit voivat valmistaa esimerkiksi aamupalan itse ja tarvittaessa aterioita myös viikonloppuisin. Parhaiten tämä on mahdollista, jos liedet on sijoitettu siten, että niiden ympärillä oleva tila voidaan käyttää tehokkaasti joka suunnalta usean henkilön ruoanvalmistukseen. Lukittavat kylmälokerikot varataan jokaiselle vangille.

Ruokailutila sijoitetaan keittiön yhteyteen. Keittiö- ja ruokailutilan mitoitus on 2,1 m² / majoitushuone.

3.6.4 Vaate- ja jalkinesäilytys

Ulkojalkineille ja työvaatteille varataan oma lämmin tila majoitusrakennuksen sisäänkäynnin yhteyteen, tila varustetaan vesipisteellä.

Vankien majoitustiloissa tupakointi on kielletty. Majoitusrakennuksien sisäänkäynnin yhteyteen rakennetaan tupakointia varten erillinen terassi.

3.6.5 WC- ja peseytymistilat

Vankien kaikkiin majoitusrakennuksiin suunnitellaan paitsi asianmukaiset WC- ja pesutilat myös sauna. WC-tilojen mitoitus on 0,7 m² / majoitushuone, saunaosaston 1,3 m² / majoitushuone.

3.6.6 Vaatehuolto ja siivoustilat

Vanki huoltaa itse hallussaan olevat vaatteensa. Vaatehuoltotila laitos- ja vankien omien vaatteiden huoltoon varten sijoitetaan jokaiseen majoitusrakennukseen. Tilaan sijoitetaan pesukone, kuivauskaappi sekä siivousvälinekaappi ja pesualtaalla varustettu pöytä. Tilan mitoitus on 0,5 m² / majoitushuone.

3.6.7 Oleskelutilat

Jokaiseen majoitusrakennukseen suunnitellaan yhteinen oleskelutila TV:n katselua ja seurustelua varten. Oleskelutilaa varataan 1,9 m² / majoitushuone.

3.6.8 Ryhmätila

Yhden majoitusrakennuksen yhteyteen on suunniteltava erillisellä sisäänkäynnillä ja wc:llä varustettu koko vankilan käytössä oleva ryhmätila pienryhmien kokoontumista varten. Tila mitoitetaan 8 -10 hengen ryhmälle.

3.6.9 Tekniset tilat

Jokaiseen majoitusrakennukseen on varattava LVIS-asennusten vaatimaa teknistä tilaa. Ilmanvaihtokoneen tilatarve mukaan lukien teknisten tilojen vaatima tila on noin 13 m² / majoitusrakennus.

3.7 Huonetilaohjelma

hyötyalaa yht. m²

Majoitushuoneet 40 kpl a 8 m² 320 m²

Pesutilat ja saunat 1,3 m² / majoitushuone 52 m²

Keittiö ja ruokailutilat 2,1 m² / majoitushuone 84 m²

Oleskelutilat 1,9 m² / majoitushuone 76 m²

WC-tilat 0,7 m² / majoitushuone 28 m²

Vaate- ja jalkinesäilytys 0,2 m² / majoitushuone 8 m²

Vaatehuolto ja siivous 0,5 m² / majoitushuone 20 m²

Ryhmätyötila (sis. WC, tuulikaappi) 27 m²

yhteensä hyötyalaa (ei sisällä teknisiä tiloja) 615 m²

3.8 Toteutettavuus

Uudisrakennushanke toteutetaan useassa rakennusvaiheessa siten, että vankien majoitus-toiminta voi vankila-alueella jatkua koko ajan. Tämä on otettava huomioon rakennusten suunnittelussa, sijoittelussa ja rakentamisen vaiheistuksessa.

3.9 Hankkeen aikataulu

Uudet majoitusrakennukset toteutetaan vaiheittain. Yksi tai mahdollisesti useampi rakennus puretaan ja tilalle rakennetaan kilpailuehdotuksien mukaisesti uusia rakennuksia. Ensimmäinen rakennusvaihe toteutetaan valtion rahoituksesta riippuen vuosien 2011-2012 aikana. Seuraavien vaiheiden suunnittelu ajoitetaan siten, että rakentaminen voi jatkua keskeytyksettä.

3.10 Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet

Kilpailun arvostelussa palkintolautakunta tulee asettamaan ensimmäiselle sijalle sen, joka parhaiten täyttää kilpailun tavoitteet. Tärkeimpiä arvosteluperusteita ovat kaupunkikuvallinen näkemys, ratkaisun toimivuus ja tavoitteidenmukaisuus sekä taloudellisuus niin kokonaishankkeena kuin elinkaarikustannuksien ja ympäristövaikutuksienkin kannalta. Raikasta ratkaisuideaa ja sen kehityskelpoisuutta pidetään tärkeämpänä kuin yksityiskohtien virheettömyyttä.

4. KILPAILUASIAKIRJOJEN LAADINTAOHJEET

4.1 Vaaditut asiakirjat ja esitystapa

4.1.1 Asemapiirros 1:1000

Asemapiirroksista tulee käydä ilmi liittymät ympäristöön, maaston korkeusasemat, liikennejärjestelyt sekä viheralueet. Asemapiirros tulee esittää kattokuvana ja varjostettuna (valo lounaasta, 45 asteen kulma). Piirroksessa esitetään rakennusten kerrosluvut, kerrosalat sekä käyttötarkoitus. Asemapiirroksista on myös käytävä ilmi hankkeen vaiheittainen toteutus.

4.1.2 Pohjapiirrokset 1:200

Pohjapiirrokset tulee esittää kaikista oleellisista kerroksista. Pohjapiirrokset esitetään ilman kalustusratkaisuja. Pohjapiirroksiin merkitään tilojen ja tilaryhmien käyttötarkoitukset.

4.1.3 Julkisivut ja leikkaukset 1:200

Kilpailijan tulee esittää arvostelun kannalta tarpeelliset leikkaukset ja julkisivut. Julkisivupiirroksissa on esitettävä julkisivujen päämateriaalit ja värit. Leikkauksissa on osoitettava tasojen, räystäiden ja vesikaton ylimmän kohdan korkeusasemat.

4.1.4 Esimerkkejä eri asuinhuonetyypeistä 1:50

Pohjapiirroksessa esitetään suunnitelman kannalta keskeinen tila tai tilaryhmä kalustettuna.

4.1.5 Julkisivuyhdistelmä 1:400

Kilpailijan tulee esittää kilpailuasiakirjan julkisivuyhdistelmä täydennettynä ja väritettynä oman ehdotuksensa mukaisesti.

4.1.6 Selostus

Kilpailijan tulee esittää lyhyt, enintään A4-kokoinen selostus ehdotuksen keskeisistä arkkitehtonisista ja toiminnallisista ideoista sekä perusteista. Selostus liitetään osaksi planssia.

4.1.7 Esitystapa

Piirustusten tulee olla julkaisukelpoisia ja ne tulee toimittaa pystysuuntaisille A3- kokoisille (297 x 420 mm) paperiarkeille tulostettuina. Planssien enimmäislukumäärä on kolme. Muita kuin tässä vaadittuja asiakirjoja ei arvostelussa oteta huomioon.

4.1.8 PDF-dokumentit

Ehdotukseen on liitettävä cd-levy, jolla on erillisinä PDF-tiedostoina A3-koossa tallennukset piirustuslustoista (300 dpi) ja selostus erillisenä tiedostona. Kaikista tiedostoista on poistettava tekijän henkilöllisyyteen liittyvät tunnisteet. Järjestäjä varmistaa tunnisteiden poiston ennen tiedostojen käyttöä.

4.1.9 Suunnittelutarjous

Kilpailijoita pyydetään jättämään suunnittelutarjous muusta aineistosta poiketen 17.9.2010 klo 15.00 mennessä. Suunnittelutarjous on tarkoitettu kilpailun ratkaisemisen jälkeen käynnistettävän neuvottelumenettelyn pohjaksi. Kilpailun voittajan tarjouskuori avataan arvostelupöytäkirjan allekirjoittamisen jälkeen.

4.2 Kilpailusalaisuus

Kilpailu on salainen. Kaikki piirustukset ja asiakirjat on varustettava nimimerkillä siten, että ehdotukset voidaan käsitellä anonyymeinä. Kilpailuehdotusten mukaan on liitettävä suljettu läpinäkymätön, nimimerkillä varustettu kirjekuori, jonka sisällä on tekijän nimi, nimimerkki, tekijänoikeuden haltija, avustajat sekä tekijän osoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero.

4.3 Kilpailuehdotusten sisäänjätto

Nimimerkillä varustettuihin kilpailuehdotuksiin on merkittävä tunnus ”Suomenlinnan vankilakilpailu” ja ne on lähetettävä seuraavaan osoitteeseen:

Mervi Savolainen / ISS Proko Oy
PL 300, 01055 ISS
käyntiosoite: Takomotie 8 A, Helsinki

Ehdotukset tulee toimittaa yllä olevaan osoitteeseen viimeistään 10.9.2010 klo 15.00 mennessä. Vaihtoehtoisesti ehdotukset voidaan jättää viimeistään saman päivän aikana postin tai muun kuljetuslaitoksen kuljetettavaksi em. osoitteeseen. Kilpailijan on tällöin varmistettava, että lähetyksen päällä on postin tai muun kuljetuslaitoksen merkintä sisäänjättöpäivästä.

Suomenlinnassa 9.8.2010,
Palkintolautakunta

VIK YA219 v 1851 (ote)

SUOMENLINNAN VANKILA

Historiaselvityksen lyhennelmä

Tiina Koskenniemi 26.2.2008

Linnoitusrakenteet

Ison Mustasaaren kaakkois- ja etelärannat linnoitettiin Augustin Ehrensvaldin suunnitelman mukaan 1750-luvulla. Toisessa vaiheessa 1770-luvulla varustukset rakennettiin valmiiksi J.M. Sprengtportenin suunnitelman mukaan. Venäläisen kauden alkupuolella varustuksia vahvistettiin ja ampuma-aukkoja lisättiin. 1800-luvulla rantavarustusta edelleen kehitettiin vastaamaan uusia vaatimuksia mm. ampumatasanteita alentamalla.

Sarvilinna Hessensteinin puolibastionit ja iso kurtiini rakennettiin vuosina 1775-1777 J. M. Sprengtportenin yleissuunnitelman mukaan. Pieni kurtiini ja kavaljeerit rakennettiin vuonna 1789.

1944 vuoden pommituksissa pieni kurtiini vaurioitui lähes raunioksi. Se rekonstruoidtiin 1980-luvulla peruskorjauksen yhteydessä. Tiloja on käytetty taiteilija-ateljeena ja Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskuksen kerhotiloina. Pieni kurtiini ja puolustusmuurien yläosat ovat rekonstruktioita vuosilta 1979-1984.

Käyttörakennukset

Ilmakuva vuodelta 1934

Alueella ei ole säilynyt ruotsalaisaikaisia käyttörakennuksia. Vanhimmissa tilannetta 1810-luvulla esittävissä kartoissa näkyy kaksi ruotsalaiselta ajalta peräisin olevaa taloa, jotka ovat hävinneet 1800-luvun puoleenväliin mennessä. Venäläisellä kaudella alueelle rakennettiin varastovajoja ja alueen keskelle suurehko puinen kasarmi, joka purettiin 1970-luvun alussa.

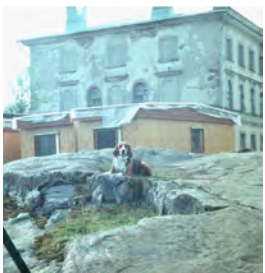
C 86 rakennettiin vuonna 1841 sotilaskeittiöksi. 1971 rakennus korjattiin Suomenlinnan Työsiirtolan toimistoksi. Siihen kunnostettiin toimistotilat työsiirtolan johtajille, työpäällikölle ja sosiaalihenkilöstölle. Myös työsiirtolan arkistot, sähkökeskus ja puhelinvaihte ovat tässä rakennuksessa.

C91 tykistön laboratorio rakennettiin vuonna 1837. Sotavankileirin aikana 1918-19 rakennus toimi puusepän ja suutarin verstaina. Myöhemmin talo otettiin asuinkäyttöön. Vuonna 1971 toteutetun peruskorjauksen jälkeen talo oli jonkin aikaa Suomenlinnan työsiirtolan henkilökunnan asuintilana. Työsiirtola-alueen uudelleenjärjestämisen jälkeen noin vuodesta 1980 rakennus on ollut vankien monitoimitilana. Tällä hetkellä siihen on sijoitettu myös koulutus- ja toimistotiloja.

C88 Mansardikattoinen, kaksikerroksinen hirsirakennus on vuodelta 1913. Se sijaitsee välittömästi vankilan alueen ulkopuolella. Talo on yksityisomistuksessa.

Työsiirtolan perustaminen

1970-luvun alussa kunnostettiin venäläisaikaiset rakennukset C 86 ja C 91 ja pystytettiin kahdeksan kevytrakenteista parakkia (C 94 - 101) työsiirtolan majoitusta ja huoltotoimintoja varten. Samassa yhteydessä purettiin alueen keskellä sijainnut venäläinen suuri puukasarmi. Vankien majoitustiloiksi oli ensin määrä pystyttää tie- ja vesirakennushallitukselta saadut lahjoitusparakit, mutta ne osoittautuivat niin huonokuntoisiksi, että ko. parakkien ehjät elementit riittivät vain keskimäisen parakkirivin C 98, 99 ja 100 rakennustarpeiksi. Muut vankeinhoito-osasto rakensi Konnunsuolla. Parakit olivat rakenteiltaan hyvin pelkistettyjä, ne perustettiin

Parakkielementit työmaalla. Kuva: Juhani Vepsäläisen arkisto/SLHK

kevyesti, julkisivut vuorattiin pystylaudoituksella ja sisätiloissa käytettiin paljon levyrakenteita. Parakkiin C 94 sijoitettiin keittiön varastot kylmäsäilytystiloineen sekä keittiöhenkilökunnan sosiaalityilat, lämmönjakohuone, sähkökeskus ja varustevalasto. Rakennusta laajennettiin vuonna 1976.

Majoitusparakki C 95 rakennettiin toimiston C 86:n koillispuolelle. Parakkiin siirrettiin henkilökunnan sosiaalityilat rakennuksesta C 91 1980-luvun vaihteessa.

Keittiö ja ruokalaparakki C 96 sijoitettiin toimiston C 86 läheisyyteen. Vuoden 1976 laajennuksessa lisättiin eteläseinälle tilat henkilökunnan ruokailua ja ruoan esivalmistusta varten.

Sauna- ja pesula C 97 pystytettiin työsiirtola-alueen laidalle. Myöhemmin päätyyn on rakennettu harrastustila vangeille mm. pingiksen peluuta varten.

1980 työsiirtola-alueen majoitustiloja lisättiin kolmella parakilla, C102, C103 ja C104, jotka sijoitettiin vanhemman siirtola-alueen ja sarvilinna Hessensteinin väliin. Toisen vaiheen rakennusten hahmo ja materiaali valittiin pitkälti ensimmäisen vaiheen ratkaisuja seuraten. 1993 alueen yleisilmettä ja aluekokonaisuutta kohennettiin viihtyisämmäksi ja maastoon paremmin istuvaksi. Julkisivuja elävöitettiin mm. rakentamalla sisäänkäyntien suojaksi kevyet viistopylväiset katokset.

Makeavesiallas 1950

Maisema

Vesivarastoaltaiden rakentaminen Ison Mustasaaren eteläkärkeen aloitettiin 1830-luvun alussa.. Vesivarastossa oli graniittisten kivettyjen seinämien varassa päreillä katettu puinen harjakatto. Toisessa päässä oli lämmitettävä vahti- ja pumppuhuone. Kivimuurin ja kahden puisen padon avulla muodostettiin alemmalle tasolle toinen vesiallas. Padossa oli hiekka-hiili-suodatin ja savisulku. Vesi virtasi suodattimeen sillan alaosaan olleen putken kautta. Vettä oli aina riittämättömästi - linnoituksen pääasiallinen vesivarasto olikin Kustaanmiekan sisterni. Linnoituksen muonituspäällikkö Carl Peter Nyberg perusti 1798 Bastioni Aminoffin pihalle puutarhan, jossa oli huvimaja, säleaita ja portti sekä monenlaisia puita, marjapensaita ja kukkalajeja. Venäläiset kunnostivat sitä muotopuutarhana vuonna 1818: puutarhassa oli säännölliset käytävät, puu- tai pensaskujia ja pieni huvimaja. Venäläisen kauden lopulla puutarha palstoitettiin kasvimaiksi.

Kirsikkapuisto vuosina 1820 ja 1899. Suomenlinnan maisema 1987

Lähteet:

Suomenlinnan rakennusten historia, Museovirasto 1997:
Helander, Henttonen, Simons, Ahlquist,

Suomenlinnan maisema, kunnostussuunnitelma, SLHK 1987 :
Eerikäinen Liisa et al,

Viaporista Suomenlinnaksi, Jyväskylä 2006

Suomenlinnan vankilan suunnittelukilpailu

Arvostelupöytäkirja

JOHDANTO

Rikosseuraamuslaitoksen vankila (ent. Työsiirtola) on toiminut Suomenlinnassa yli 40 vuotta. Vangit osallistuvat linnoituksen ja rakennusten restaurointitöihin. Vankien majoitustilat ovat peräisin 1970- ja 1980-luvulta. Ne on alun perin rakennettu tilapäisiksi ja kevytrakenteisiksi ja ovat nyt saavuttaneet elinkaarensa pään.

Suomenlinnan vankilakilpailun tavoitteena oli löytää linnoitusympäristöön ja maailmanperintöalueelle soveltuva toimiva ratkaisu vankien majoitusrakennusten uusi-miseen. Kilpailualueen ympärillä on vankilan käytössä olevia rakennuksia ja yksi yksityisomistuksessa oleva asuinrakennus. Osa vankilan rakennuksista ja edellä mainittu asuinrakennus on peräisin venäläiseltä kaudelta. Kilpailualueeseen rajautuva makean veden keräilyallas patoineen ja vankilaa ympäröivät luonnonkivimuurit on rakennettu 1700-luvulla.

Vankila-alueen tulevaisuutta on suunniteltu Suomenlinnan asemakaavoitustyön yhteydessä. Mikäli vankilan toiminta Suomenlinnassa joskus päättyy, on tarkoitus purkaa tai siirtää alueen eteläosassa nykyisin olevat neljä majoitusrakennusta. Näin avautuu yleisölle näkymä ja reitti Ison Mustasaaren itäosiin ja Sarvilinnan Hessensteinin monumentaalinen julkisivu tulee esille. Kilpailun tuloksena rakennettavat majoitusrakennukset sekä uusi valvomo ja ruokala on ajateltu otettavaksi esimerkiksi jonkun koulutuskeskuksen käyttöön tai mahdollisesti asumiseen.

YLEISARVIO KILPAILUN TULOKSESTA

Kilpailutehtävä oli monella tavalla vaativa. Kilpailualueita ympäröivät rakennukset edustavat monia eri rakennusvaiheita ja ne on alun perin rakennettu moniin erilaisiin käyttötarkoituksiin. Uudisrakennuksen sovittaminen tähän historiallisesti arvokkaaseen ympäristöön on erityisen vaativa tehtävä. Kilpailualueen tilaohjelma oli myös tiukka. Vaadittavat tilaratkaisut eivät sallineet monia vaihtoehtoja. Maaston ja olevan kunnallistekniikan huomioon ottaminen kavensivat edelleen liikkumavapautta.

Rajoituksista huolimatta kaikki kilpailijat ovat onnistuneet luomaan vankilana hyvin toimivan kokonaisuuden. Neljässä ehdotuksessa tilat oli jaettu neljään tai viiteen erilliseen rakennukseen ryhmiteltyinä pihan ympärille. Yhdessä tilat oli koottu yhteen pitkään linnoitusmuotoja noudattelevaan rakennukseen.

Usean rakennuksen tyypissä rakeisuus on Suomenlinnan rakeisuutta vastaavaa ja ohjelman mukaisten tilojen sijoittaminen useaan rakennukseen tuntuikin kaupunkikuvan kannalta luontevammalta ja joustavammalta ratkaisulta kuin yksi pitkä rakennus.

Kaakkoon kiilamaisesti avautuvaa pihaa ehdotusten tekijät perustelivat valvonnan helpottumisella sekä näkymän avautumisella vesialtaan, Kirsikkapuiston ja valitusten yli merimaisemaan. Rivitaloratkaisussa on pyritty saamaan laaja pihapiiri, jolloin taataan tehokkain valvonta ja asumisen yksityisyys.

Kaakkoon avautuvien rakennusten mallissa oli pieniä variaatioita sijoittelun ja rakennusten lukumäärän osalta. Yleisempää oli esittää neljä majoitusrakennusta, kun taas yksi ehdotus esitti viittä majoitusrakennusta. Ryhmätyöhuone oli saanut kahdessa ehdotuksissa varsin tärkeän roolin.

Yleisesti kaikissa usean rakennuksen ehdotuksissa sommitelma jatkaa vankila-alueella olevaa kaupunkirakennetta ja sovittuu Suomenlinnan rakentamiseen hyvin. Kaikki kilpailijat päätyivät yksikerroksiseen rakennukseen, vaikka kilpailuohjelma antoi mahdollisuuden korkeampaankin rakentamiseen. Yhden rakennuksen ratkaisua lukuun ottamatta rohkeita keskustelunavauksia kaupunkikuvallisella tasolla ei muutenkaan nähty, mikä Suomenlinnan ympäristö ja arvo huomioiden voi olla hyvä.

Ehdotusten arkkitehtuurissa, erityisesti kattomuodoissa ja materiaaleissa eroja oli enemmän. Pelkistetyt ratkaisut erottuivat edukseen. Pitkittäiset pulpettikatot, laajat lasipinnat sekä materiaalin jatkuminen yhtenäisenä katosta seinään kertovat tästä ajasta ja tuovat Suomenlinnaan rakentamisaikakausiin jälleen uuden kerroksen.

Vaiheittain rakentaminen oli esitetty kaikissa ratkaisuissa mahdolliseksi. Usean rakennuksen ehdotuksissa edettäisiin rakennus kerrallaan. Rivitalo on ajateltu rakennettavan vaiheittain solu kerrallaan uuden valvomorakennuksen luota.

Kilpailu käytiin ns, suppeana suunnittelukilpailuna. Suomenlinnan hoitokunnan tavoitteena oli löytää uudisrakennushankkeelle paras mahdollinen ratkaisu ja suunnittelija julkisten hankintojen säädösten puitteissa. Tämä tavoite saavutettiin.

MORCERF

Ehdotuksessa ohjelma on jaettu kuuteen eri rakennukseen. Niiden koko ja muoto seuraa hyvin ympäristön mittakaavaa. Asemapiirroksen pienijakoisempi talorasteri mahdollistaa C91-rakennuksen liittämisen samaan pihapiiriin. Piharatkaisu on tässä vaihtoehdossa paras käytettävyyden kannalta, koska vanha C 91-rakennuskin pääsee nykyistä paremmin osaksi pihapiiriä.

Rakennusten jäsentely ja materiaalit seuraavat tämän päivän arkkitehtuurin tyylioppia. Yksityiskohdat ovat huolellisesti mietittyjä ja esitetty havainnollisesti. Kokonaisvaikutelma on tyylikäs, ehkä liiankin vankilaympäristöksi. Materiaalien, värien ja pintavaikutelmien määrä vaikuttaa kuitenkin runsaalta Suomenlinnan rakennusmaisemassa. Arkkitehtuurin moniaineisuus ja detaljien tasokkuus viittaavat jo nyt alueen mahdolliseen uusiokäyttöön joskus tulevaisuudessa.

Ikkunattomat, sosiaalituloja verhoavat paneeliseinät antavat oudon mielikuvan autotallinovista. Toisaalta suuret lasipinnat oleskelutiloissa haastavat energiasuunnittelua. Suurten lasipintojen soveltuminen ympäristöön ja vankilakäyttöön esim. ryhmätyötilassa arveluttaa.

Asuntolapohjat ovat pääpiirteissään toimivia. Kapea majoitushuone on ratkaistu S-väliseinällä, jossa huoneparista toiselle jää vain kapea kuilu ikkunan suuntaan. Käytäjän kannalta majoitushuoneet vaikuttavat hyvin kapeilta ja sängylle on ainoastaan yksi mahdollinen paikka.

V – TYYLII

Ehdotuksessa ohjelma on jaettu neljään, tontille viuhkamaisesti sijoitettuun rakennukseen. Talot on pyritty istuttamaan ympäristöönsä aumatuilla peltikatoilla, jotka tässä on kiristetty epäkeskeisen pyramidin muotoon. Ratkaisu vaikuttaa teennäiseltä. Voimakas muoto ei tule millään tavalla esiin sisätilassa. Kattomassan suhde julkisivuihin jää eripariseksi. Valittu kattoarkkitehtuuri olisi edellyttänyt yksiaineisempaa talomuotoilua. Nyt ikkunoiden nauha erottaa kattopakan irralliseksi ”hatuksi”.

Pihan käsittely on luontevaa. Se laskeutuu hallitusti porrastuen kohti allaspuistoa, jonne jyrkanteen reunalle sijoitettu ryhmätila terasseineen avautuu.

Huoneiden sijoittelu tupakeittiön vierustalle tulee aiheuttamaan häiriötä. Vankilakäytössä majoitushuoneiden aukeaminen suoraan tupakeittiöön, joka on vankien yhteistila, ei ole käytännöllinen, vaikka muussa käytössä ko. ratkaisu voisi olla mukavakin.

BOSESSA

Tässäkin ehdotuksessa neljä majoitusrakennusta rajaa viuhkamaisesti alueille laajenevan pihapiirin. Kaikkien rakennusten symmetrinen muotoilu samalla tavoin viistetyin päädyin vaikuttaa jäykältä ratkaisulta. Vinot kulmat toki avaavat pihaa pituussuunnassa ja toisaalta rajaavat näkymiä poikittain. Pihaelämän kannalta olisi ollut luontevaa peilata talojen pohjapiirrokset niin, että kaikki yhteistilat avautuisivat rakennusryhmän keskiöön.

Talojen ulospäin peltinen hahmo sitoo ne hyvin kokonaisuudeksi ja liittää kompleksin onnistuneesti ympäristöönsä. Majoitushuoneiden ikkunat on esitetty toisistaan poikkeavalla tavalla pohjapiirroksissa ja julkisivuissa. Pihajulkisivuja vaivaa parakkinen ilme. Pohjaratkaisut ovat toimivia ja huoneet hyvän muotoisia. Ehdotus on vankilakäyttöön hyvin soveltuva ja käytännöllinen. Räystäiden puuttuminen suunnitelmasta lienee korjattavissa.

TAIVAS ON SININEN

Ehdotus on ainoa, jossa koko tilaohjelma on sijoitettu saman katon alle pitkään, tonttia rajaavaan rakennukseen. Ratkaisulla on komeasti saatu talo C19 ja ruokala yhteiseen pihapiiriin. Rakennuksen linnoituksen valjeja seuraileva muoto ja kapea runkoleveys seuraavat hyvin Suomenlinnan pohjakaavan henkeä.

Rakennuksen keveyden korostaminen ”vastakohtana linnoitusrakennusten jyvyydelle” nostamalla talo irti maasta tuo helposti mieleen leiriarkkitehtuurin tilapäiset majoitusrakennukset. Pilareillaan lepäävä rossipohja jättää alleen epämääräisen ja vaikeasti ylläpidettävän alustilan. Rakennuksen jyrkänteen yli kurottuva lounaispääty tulisi esitetyllä paikallaan nousemaan varsin korkeille pilareille.

Arkkitehtuuria sen tyylikkäästä selkeälinjaisuudesta huolimatta vaivaa parakkimaisuus. Majoitushuoneiden sijoittaminen yhteen riviin antaa monotonisen asuntolamaisen vaikutelman. Kokonaisuus on huonosti jäsenneltävissä pienempiin yksiköihin. Pitkä parakkimainen rakennusratkaisu ei vaikuta käytännölliseltä vankilakäytössä, vaikka huonetilaohjelma onkin jaettu viiteen soluun. Tila olisi sekä vankien arkielämän että vankien valvonnan kannalta epäkäytännöllinen.

JAILHOUSE ON THE ROCK

Ehdotuksen neljä majoitusrakennusta rajaavat kiilan muotoista pihaa, jonka kallion reunalle asetettu ryhmätyötila osittain sulkee. Pituussuuntaa on korostettu vielä talojen kattoarkkitehtuurilla. Talot on halkaistu pitkittäin kahtia ja puoliskojen loivat lappeet laskeutuvat hieman eri kulmissa luoden mielenkiintoisen ja vaihtelevan kattomaiseman.

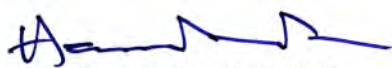
Kattomuotoa on johdonmukaisesti hyödynnetty sisätiloissa. Oleskelutila jää talon korkeimpaan kohtaan ja ullakolle on saatu näin myös tilaa iv-koneille.

Julkisivut on esitetty yksiaineisina harmaaksi maalattavasta ”paksusta” vaakalaudasta. Levollinen ja selkeä aukotus toimii hyvin vilkkaasti polveilevan kattoarkkitehtuurin kanssa.

Pohjaratkaisut ovat toimivia ja tehokkaita. Yhteistilat vaikuttavat mukavilta ja käytännöllisiltä vankilakäyttöön.

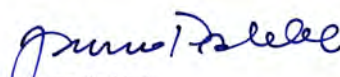
Arvostelupöytäkirjan allekirjoitus
Palkintolautakunta hyväksyi arvostelupöytäkirjan.

Suomenlinnassa 21.10.2010

Heikki Lahdenmäki, puheenjohtaja

Tiina Koskeniemi

Sinikka Saarela

Janne Prokkola

Mikko Heikkinen

Mervi Savolainen, palkintolautakunnan sihteeri